



ΠΕΝΤΕ ΠΑΓΙΔΕΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ εκατομμυρίων φορολογούμενων κρύβουν οι διατάξεις για τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

Γράφει ο **ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΙΤΣΑΚΗΣ**

Voice Πρόκειται για τις διατάξεις των άρθρων 31 και 34 του ισχύοντος Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, σύμφωνα με τις οποίες το φορολογητέο εισόδημα κάθε φυσικού προσώπου μπορεί να προσδιοριστεί από τις φορολογικές αρχές εναλλακτικά, με βάση τις λεγόμενες «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης», δηλαδή τις ελάχιστες ετήσιες δαπάνες χρήσης και συντήρησης περιουσιακών στοιχείων, όπως κατοικίες, αυτοκίνητα, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη και πισίνες, αλλά και ποσά που, σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομικών, αντιπροσωπεύουν τα ελάχιστα ετήσια έξοδα του φορολογούμενου για την ατομική του συντήρηση.

Σύγκριση εισοδημάτων

Στις «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης» υπάγονται και οι πραγματικά καταβληθείσες δαπάνες του φορολογούμενου για την πληρωμή δίδακτρων σε ιδιωτικά σχολεία, καθώς και τα έξοδα για την καταβολή αποδοχών σε υπηρετικό

προσωπικό. Κατά την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων αθροίζουν όλα τα παραπάνω ποσά «τεκμηρίων» και προσδιορίζουν, με τεκμαρτό τρόπο, το συνολικό ετήσιο εισόδημα κάθε φορολογούμενου. Στη συνέχεια συγκρίνουν το συνολικό τεκμαρτών προσδιορισθέν εισόδημα με το συνολικό δηλωθέν φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου και αν το πρώτο από τα δύο ποσά είναι μεγαλύτερο, η επιπλέον διαφορά που προκύπτει προστίθεται στο δηλωθέν φορολογητέο εισόδημα και το προσαυξάνει.

Αφορολόγητο όριο

Στην ουσία, σε κάθε τέτοια περίπτωση, ως φορολογητέο εισόδημα λαμβάνεται υπόψη το τεκμαρτών προσδιορισθέν. Η επιπλέον διαφορά εισοδήματος που προκύπτει, λόγω των τεκμηρίων, φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματικές δραστηριότητες, με 22% από το πρώτο ευρώ, εφόσον

το συνολικό δηλωθέν εισόδημα του φορολογούμενου σε ποσοστό πάνω από 50% δεν προέρχεται από μισθούς ή συντάξεις.

Αν το πραγματικό δηλωθέν εισόδημα του φορολογούμενου προέρχεται σε ποσοστό άνω του 50% από μισθούς ή συντάξεις ή είναι μηδενικό ή ο φορολογούμενος είναι άνεργος, τότε η όποια επιπλέον διαφορά φορολογητέου εισοδήματος προκύπτει με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης φορολογείται, όπως και το τυχόν πραγματικό δηλωθέν εισόδημα, ως εισόδημα από μισθούς ή συντάξεις, δηλαδή με αφορολόγητο όριο 8.636-9.545 ευρώ.

Πέντε παγίδες

Οι παγίδες που κρύβουν οι παραπάνω διατάξεις για τα τεκμήρια διαβίωσης είναι:

1. Υπερφορολόγηση μισθωτών, συνταξιούχων, μικρομεσαίων επαγγελματιών και αγρωτών

Λόγω της σημαντικής συρρίκνωσης των εισοδημάτων, την

οποία έχει προκαλέσει η πολυετής οικονομική κρίση, πολλά φυσικά πρόσωπα θα φορολογηθούν φέτος, όχι με βάση τα πολύ χαμηλά εισοδήματα που απέκτησαν το 2017, αλλά με βάση τα εξωπραγματικά ποσά τεκμαρτών εισοδημάτων που θα τους προσδιορίσει η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με βάση το σύστημα των τεκμηρίων ή «αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης». Σε πολλές περιπτώσεις, οι διαφορές μεταξύ των πολύ χαμηλών πραγματικών εισοδημάτων και των πολύ υψηλών τεκμαρτών που θα προκύπτουν με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, θα είναι αδύνατο, πλέον, να καλυφθούν με περιουσιακά εισοδημάτων ή εσόδων από παρελθόντα έτη. Κι αυτό διότι, τα ποσά αυτά έχουν χρησιμοποιηθεί, σχεδόν, στο σύνολό τους για την κάλυψη τεκμηρίων τα προηγούμενα 4-5 χρόνια.

2. Υπερφορολόγηση οικονομικά αδύναμων φορολογούμενων (ανέργων, περιστασιακά



απασχολούμενων κ.λπ.)

Εκατοντάδες χιλιάδες άλλοι φορολογούμενοι, οι οποίοι απέκτησαν το 2017 πολύ χαμηλά εισοδήματα από περιστασιακή απασχόληση, κυρίως άνεργοι και φοιτητές, θα κληθούν να πληρώσουν φέτος υπέρογκα ποσά φόρου εισοδήματος, εξαιτίας της φορολόγησής τους με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης.

Σύμφωνα με τα όσα προβλέπει, αυτή τη στιγμή, η ισχύουσα νομοθεσία για τη φορολογία εισοδήματος, όσοι φορολογούμενοι απέκτησαν το 2017 πολύ χαμηλό ύψους εισοδήματα, από περιστασιακή απασχόληση, θα κληθούν να πληρώσουν φέτος ποσά φόρου εισοδήματος, τα οποία θα υπολογιστούν με συνολικό συντελεστή φόρου 44% επί εξωπραγματικών ποσών τεκμαρτού εισοδήματος, που θα τους προσδιορίσουν τα τεκμήρια διαβίωσης. Αυτό θα συμβεί, επειδή το πενιχρό πραγματικό εισόδημα και η προστιθέμενη σ' αυτό διαφορά φορολογητέου εισοδήματος που θα προκύψει, λόγω της εφαρμογής των τεκμηρίων, θα φορολογηθούν στο σύνολό τους ως εισόδημα από επιχειρηματικές δραστηριότητες με συντελεστή 22% από το πρώτο ευρώ, ο, δε, φόρος που θα προκύψει θα διπλασιαστεί αυτόματα, καθώς επ' αυτού θα επιβληθεί και προκαταβολή φόρου έναντι του επόμενου έτους, με συντελεστή 100%.

3. Υπερφορολόγηση και μέσω της μη κάλυψης του απαιτούμενου ποσού δαπανών με «πλαστικό» ή άλλης μορφής «ηλεκτρονικό» χρήμα

Εκατοντάδες χιλιάδες μισθωτοί, συνταξιούχοι, αγρότες και περιστασιακά απασχολούμενοι πολίτες, αντιμετώπιζουν επιπρόσθετα τον κίνδυνο να κληθούν να πληρώσουν φέτος και επιπλέον φόρο 22% επί ενός ποσού, κατά το οποίο θα θεωρηθεί ότι δεν κάλυψαν το απαιτούμενο ποσό δαπανών με πληρωμές μέσω «πλαστικού» ή άλλης μορφής «ηλεκτρονικού» χρήματος. Αυτό θα συμβεί επειδή, κατά την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων, που θα υποβάλουν φέτος για το 2017, το συνολικό ετήσιο φορολογητέο εισόδημα, το οποίο θα ληφθεί υπόψη για τον προσδιορισμό του ποσού της δαπάνης που πρέπει να έχει καλυφθεί με πληρωμές μέσω πιστωτικών ή χρεωστικών καρτών ή μέσω άλλων μεθόδων ηλεκτρονικής πληρωμής, δεν θα είναι το πολύ χαμηλό πραγματικό δηλωθέν εισόδημά τους, αλλά το πολύ πιο υψηλό ποσό τεκμαρτού φορολογητέου εισοδήματος, το οποίο

|| Με ποιους τρόπους οι «αντικειμενικές» δαπάνες διαβίωσης υποχρεώνουν εκατομμύρια φορολογούμενους να πληρώνουν υπέρμετρα υψηλά ποσά φόρων, να χάνουν απαλλαγές και κοινωνικά επιδόματα

θα έχει προσδιοριστεί με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης.

4. Απώλεια της απαλλαγής από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) από χιλιάδες οικονομικά αδύναμους φορολογούμενους

Πολλοί φορολογούμενοι, των οποίων το πραγματικό δηλωθέν εισόδημα είναι πενιχρό και, ως εκ τούτου, πολύ πιο χαμηλό από αυτό το οποίο προκύπτει από τα τεκμήρια, χάνουν το δικαίωμα μερικής ή ολικής απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ. Αυτό συμβαίνει επειδή, σε κάθε τέτοια περίπτωση το τεκμαρτό εισόδημα, επειδή είναι υπέρμετρα υψηλό, υπερβαίνει το ισχύον εισοδηματικό όριο απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, δικαιούχος απαλλαγής από το 50% του ΕΝΦΙΑ είναι κάθε φορολογούμενος που πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

α. Το «συνολικό ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα» του προηγούμενου έτους δεν έχει υπερβεί τις 9.000 ευρώ, προσαυξημένο κατά 1.000 ευρώ για τον ή τη σύζυγο και για κάθε εξαρτώμενο μέλος της οικογένειας.

β. Το σύνολο της επιφάνειας των κτισμάτων τα οποία κατέχει ο φορολογούμενος και τα λοιπά μέλη της οικογένειάς του δεν υπερβαίνει τα 150 τετραγωνικά μέτρα.

γ. Η συνολική αντικειμενική αξία των κτισμάτων και των εντός σχεδίων πόλεων οικοπέδων που κατέχει ο φορολογούμενος ή η οικογένειά του δεν υπερβαίνει τα 85.000 ευρώ αν πρόκειται για άγαμο, τα 150.000 ευρώ αν πρόκειται για έγγαμο χωρίς παιδιά και τα 200.000 ευρώ αν πρόκειται για έγγαμο με ένα ή δύο εξαρτώμενα τέκνα.

Επίσης, σύμφωνα με την ισχύ-

ουσα νομοθεσία, στις οικογένειες που είναι τρίτεκνες ή πολύτεκνες ή περιλαμβάνουν ανάπηρα άτομα κατά ποσοστά 80% και άνω θα χορηγείται πλήρης απαλλαγή (100%) από τον ΕΝΦΙΑ υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

i. Το «συνολικό ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα» του προηγούμενου έτους, δεν έχει υπερβεί τις 12.000 ευρώ, προσαυξημένο κατά 1.000 ευρώ για τον ή τη σύζυγο και κάθε εξαρτώμενο μέλος και

ii. Το σύνολο της επιφάνειας των κτισμάτων στα οποία κατέχουν δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας, ο υπόχρεος υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του δεν υπερβαίνει τα 150 τετραγωνικά μέτρα.

Αν λοιπόν το πραγματικό εισόδημα ενός άγαμου φορολογούμενου είναι 4.000 ευρώ, αλλά το τεκμαρτό εισόδημά του είναι 9.500 ευρώ, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος χάνει την απαλλαγή από το 50% του ΕΝΦΙΑ. Επίσης, αν το πραγματικό οικογενειακό εισόδημα ενός πολύτεκνου με 4 παιδιά είναι 10.000 ευρώ και το εισόδημα που προκύπτει από τα τεκμήρια φθάνει τις 18.000 ευρώ, ο συγκεκριμένος πολύτεκνος οικογενειάρχης χάνει την απαλλαγή από το 100% του ΕΝΦΙΑ.

5. Απώλεια του δικαιώματος είσπραξης κοινωνικών επιδομάτων

Χιλιάδες οικονομικά αδύναμοι φορολογούμενοι χάνουν κοινωνικά επιδόματα που δικαιούνται, παρά το γεγονός ότι έχουν πολύ χαμηλά πραγματικά εισοδήματα, επειδή το εισόδημά τους, με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης, διαμορφώνεται σε επίπεδα υψηλότερα των εισοδηματικών ορίων που ισχύουν για την είσπραξη των επιδομάτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα νέα επιδόματα τέκνων που θα χορηγεί από φέτος ο ΟΓΑ.

Ως συνολικό οικογενειακό εισόδημα που θα λαμβάνεται υπόψη για να κριθεί εάν είναι δικαιούχος ένας οικογενειάρχης, θα είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ του πραγματικού δηλωθέντος και του προκύπτοντος με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης. Για παράδειγμα, φορολογούμενος με δύο εξαρτώμενα τέκνα, ετήσιο πραγματικό εισόδημα 25.000 ευρώ και ετήσιο τεκμαρτό εισόδημα 31.000 ευρώ, χάνει το νέο οικογενειακό επίδομα, επειδή το τεκμαρτό του εισόδημα υπερβαίνει το ισχύον, για την περίπτωση του, ανώτατο εισοδηματικό όριο των 30.000 ευρώ.